

PIERWSZA POMOC

Zestawienie bibliograficzne w wyborze za lata 2000-2024
opracowane w oparciu o zbiory
Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie i jej filii

Książki i multimedia

1. Bezpieczeństwo powszechne, ratownictwo i pierwsza pomoc w programach szkolnych ; Podstawowe zasady ratownictwa i przywracania życia // W: Kształcenie i wychowanie młodzieży na rzecz bezpieczeństwa : poradnik dla dyrektorów szkół i nauczycieli / red. Tadeusz Siuda ; MEN. - Warszawa : ADAM, 2007, s. 43-144.
2. Niebezpieczna szkoła [Film] ; Krwawienia i krwotoki ; Astma ; Cukrzyca ; Złamania i zwichnięcia kończyn ; Wypadek. - Kraków : Dom Wydaw. Rafael ; Sosnowiec : Wydaw. Projekt-Kom, [2007?].
3. Niebezpieczna ulica [Film] / scen., reż. i muz. Dariusz Regucki. - Kraków : Dom Wydaw. Rafael ; Sosnowiec : Wydaw. Projekt-Kom, [2007?].
4. Niebezpieczny dom [Film] / scen., reż. i muz. Dariusz Regucki. - Kraków : Dom Wydaw. "Rafael", [2007].
5. Pierwsza pomoc : encyklopedia zdrowia / przekł. Sławomir Janeczek. - Warszawa : Wydaw. Bellona, cop. 2008.
6. Pierwsza pomoc : ilustrowany poradnik / Adam Mikołajczak. - Poznań : Publicat, cop. 2008.
7. Pierwsza pomoc : podręcznik dla studentów / Mariusz Goniewicz. - Wyd. 1(3 dodruk). - Warszawa : PZWL, cop. 2013.
8. Pierwsza pomoc : poradnik dla każdego / Marian Stebelski. - Warszawa : ELIPSA, 2002.
9. Pierwsza pomoc dla dzieci : porady i ćwiczenia / Beata Guzowska, Wojciech Trzciński ; [il. Katarzyna Kwietniewska]. - Toruń : Literat, [2016].
10. Pierwsza pomoc i opieka domowa : poradnik rodzinny / David Bass, Rod Baker ; tł. Piotr Witkowski. - Warszawa : Wydaw. RM, 2006.
11. Pierwsza pomoc przedmedyczna w szkole : 19 procedur i algorytmów postępowania : przewodnik dla nauczycieli / Jolanta Dąbrowska, Helena Jędrzejewska. - Gdańsk : ODDK, 2013.
12. Podręcznik pierwszej pomocy / Michael Buchfelder, Albert Buchfelder ; wprowadz. Klaus Peter ; tł. Małgorzata Mikaszewska-Sokolewicz. - Wyd. 5 uaktual. - Warszawa : PZWL, cop. 2008.
13. Poradnik pierwszej pomocy. - [S.l.] : [s.n.], [2007?].
14. Przedmedyczne zabiegi ratujące życie [Dokument elektroniczny] : prezentacja multimedialna / oprac. Krystian Gruba, Marek Siuta, Bogusława Zajączkowska. - Kraków : Dom Wydaw. Rafael, 2007.

Oprac. Bernarda Śmigielska - nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM” w Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne

15. Zasady bezpieczeństwa nie tylko dla przedszkolaków / Joanna Krzyżanek ; [il. Zenon Wiewiurka]. - Kielce : Jedność, cop. 2016.

Artykuły z czasopism

1. Bezpieczeństwo - pierwsza pomoc - profilaktyka / Agnieszka Zalewska-Meler // Wychowanie w Przedszkolu. - 2014, nr 1, s. 20-26.
2. Czym skorupka... : warsztaty pierwszej pomocy przedmedycznej dla najmłodszych / Aleksandra Krawczyk // Częstochowski Biuletyn Oświatowy. - 2013, nr 4, s. 57-58.
3. Gdy potrzebna pierwsza pomoc / Emilia Garstka, Marta Pogorzelska // Wychowanie w Przedszkolu. - 2011, nr 7, s. 59-60.
4. Kompetencje dzieci w wieku przedszkolnym w zakresie udzielania pierwszej pomocy - wyniki badania pilotażowego [ewaluacja programu edukacyjnego dla przedszkolaków] / Sylwia Jarzynka [i in.] // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2020, nr 3, s. 38-51.
5. Ludzie umierają, ponieważ nie potrafimy udzielać pierwszej pomocy / Monika Piątczak // Częstochowski Biuletyn Oświatowy. - 2011, nr 1, s. 69-72.
6. Mali ratownicy, czyli przedszkolaki uczą się pierwszej pomocy [+plakat "Numery alarmowe"] / Małgorzata Piotrowska // Bliżej Przedszkola. - 2019, nr 7/8, s. 40-41.
7. Na ratunek maluchowi / Karolina Leszczyk, Jakub Bałaban // Wychowanie w Przedszkolu. - 2011, nr 8, s. 60-63.
8. Nasza ratownicza ekipa / Katarzyna Melania Merchel // Wychowanie w Przedszkolu. - 2012, nr 1, s. 59.
9. Obowiązek przeszkolenia z pierwszej pomocy dla nauczycieli i personelu niepedagogicznego / oprac. Joanna Pieczarka-Swadźba // Biuletyn Oświatowy. - 2012, nr 11, s. 32-36.
10. Obowiązki opiekuńcze / Monika Sewastianowicz // Dyrektor Szkoły. - 2019, nr 10, s. 45-47.
11. Odpowiedzialność za udzielenie i nieudzielenie pomocy : analiza dziewięciu przypadków z praktyki przedszkola / Marcin Majchrzak // Wychowanie w Przedszkolu. - 2014, nr 11, s. 26-29.
12. Pierwsza pomoc / Łukasz Wrycz-Rekowski // Wszystko dla Szkoły. - 2011, nr 11, s. 13-14.
13. Pierwsza pomoc dla pierwszaka - uratuj misia / Katarzyna Orszulak // Częstochowski Biuletyn Oświatowy. - 2018, nr 1, s. 77-78.
14. Pierwsza pomoc od przedszkola - edukacja dla bezpieczeństwa w przedszkolu / Marian Stebelski // Edukacja dla Bezpieczeństwa. - 2006, nr 2, s. 9-16.
15. Pierwsza pomoc przedmedyczna [ulotka dla rodziców] // Wychowanie w Przedszkolu. - 2016, nr 1, s. 36.
16. Pierwsza pomoc przedmedyczna - łańcuch przeżycia / Aleksandra Krawczyk, Sebastian Jabłoński // Częstochowski Biuletyn Oświatowy. - 2013, nr 4, s. 70-71.
17. Pierwsza pomoc przedmedyczna [plakat] // Kreatywny Wychowawca. - 2024, nr 4, s. 29, 32.
18. Pierwsza pomoc przedmedyczna. Cz. 1-2 / Arkadiusz Ciepliński // Biuletyn Oświatowy. - 2008, nr 9, s. 68 ; nr 10, s. 68-69.

Oprac. Bernarda Śmigiejska - nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM” w Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne

19. Pierwsza pomoc w bibliotece / Katarzyna Wituś // Biblioteka Publiczna. - 2019, nr 10, s. 27-29.
20. Pierwsza pomoc w klasach I-III / Grażyna Goliszek // Życie Szkoły. - 2004, nr 2, s. 35-37.
21. Pierwsza pomoc w przedszkolu / Jagna Niepokólczycka-Gac // Przedszkole. - 2019, nr 2, s. 9-12.
22. Pierwsza pomoc w świetle przepisów prawnych a praktyka kursów pierwszej pomocy w oświacie / Marian Stebelski // Edukacja dla Bezpieczeństwa. - 2006, nr 4, s. 35-41.
23. Podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy, czyli techniki ratowania // Biuletyn Oświatowy. - 2008, nr 10, s. 70-72.
24. Potrudźmy się... dla ratowania ludzkiego życia / Marek Michalik // Edukacja dla Bezpieczeństwa. - 2004, nr 4, s. 19-22.
25. Potrzebna pomoc / Beata Musielak // Wychowanie w Przedszkolu. - 2011, nr 8, s. 38-40.
26. Procedura postępowania w ramach udzielania pierwszej pomocy // Przedszkole. - 2019, nr 2, s. 32-36.
27. Propozycje wprowadzenia pierwszej pomocy do programu kultury fizycznej w gimnazjum / Zbigniew Buczek // Lider. - 2000, nr 12, s. 32.
28. Przedszkolak ratownikiem / Marian Stebelski // Wychowanie w Przedszkolu. - 2004, nr 1, s. 51-53.
29. Przygotowanie do zajęć z udzielania pierwszej pomocy // Biuletyn Oświatowy. - 2009, nr 9, s. 27-28.
30. Przypadki medyczne w praktyce przedszkolnej / Janusz Brzozowski // Monitor Dyrektora Przedszkola. - 2019, nr 10, s. 16-19.
31. Przypadki medyczne w praktyce szkolnej / Janusz Brzozowski // Monitor Dyrektora Szkoły. - 2019, nr 10, s. 38-42.
32. Psychologiczne aspekty i podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy / Henryk Śniezek // Edukacja dla Bezpieczeństwa. - 2004, nr 3, s. 15-19.
33. Ratownictwo i przywracanie życia : propozycja realizacji działu programu nauczania przysposobienia obronnego / Krystian Tomiczek // Edukacja dla Bezpieczeństwa. - 2005, nr 3, s. 21-25.
34. Serce na start [program edukacyjny dla dzieci w wieku 7-13 lat] / Jerzy Niedenthal // Edukacja dla Bezpieczeństwa. - 2006, nr 2, s. 18-21.
35. Uczymy się ratować ludzkie życie / Mirosława Indyka, Anna Skokoń // Życie Szkoły. - 2003, nr 9, s. 559-561.
36. Uczymy się ratować życie / Iwona Hinz, Halina Taudul // Życie Szkoły. - 2008, nr 6, s. 31-32.
37. Udzielanie pierwszej pomocy / Beata Czarnynoga // Świetlica w Szkole. - 2009, nr 1, s. 17-18.
38. Udzielanie pierwszej pomocy : czy to jest takie proste? / Michał Kurdziel // Edukacja i Dialog. - 2013, nr 3/4, s. 74-77.
39. Udzielanie pierwszej pomocy : szkolenie / Joanna Mazur // Nauczanie Początkowe. - 2008/2009, nr 1, s. 41-46.
40. Udzielanie pierwszej pomocy w warunkach szkolnych / Arkadiusz Ciepliński // Biuletyn Oświatowy. - 2002, nr 9, s. 28-30.

Oprac. Bernarda Śmigielska - nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM” w Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne

41. Zasady szkolnej pomocy medycznej / oprac. Monika Sewastianowicz // Dyrektor Szkoły. - 2019, nr 10, s. 48.

Scenariusze zajęć szkolnych

1. Halo? Potrzebna pomoc : scenariusz zajęć dotyczący udzielania pierwszej pomocy przez dzieci / Izabela Czaja-Antoszek // Przedszkole. - 2019, nr 1, s. 33-35.
2. Halo? Potrzebna pomoc : scenariusz zajęć dotyczący udzielania pierwszej pomocy przez dzieci [dla klas I-III] / Izabela Czaja-Antoszek // Sygnał. - 2019, nr 2, s. 24-26.
3. Mały Ratowniczek : scenariusz zajęć dla dzieci w wieku 7-9 lat / Aleksandra Felis-Gajtkowska // Forum Nauczycieli. - 2024, nr 1, s. 40 pdf.
4. Mały ratownik : jak udzielać pierwszej pomocy? : materiały pomocnicze do realizacji zajęć edukacyjnych w klasach I-III / Sylwia Wojciechowska-Szul // Wszystko dla Szkoły. - 2009, nr 7/8, dod. s. I-VIII.
5. Mogę zostać ratowniczką - scenariusz zajęć dla klasy II / Krystyna Kolowca // Życie Szkoły. - 2012, nr 10, s. 24-26.
6. Nie igraj z ogniem! : potrafię zachować się w razie pożaru i udzielić pomocy przy oparzeniu / Małgorzata Borek-Aleksandrowicz // Lider. - 2008, nr 5, s. 23-26.
7. Pierwsza pomoc - ważna sprawa : scenariusz zajęć dla klasy II / Krystyna Kolowca // Życie Szkoły. - 2012, nr 10, s. 26-27.
8. Pierwsza pomoc [scenariusz zajęć dla klasy III] / Renata Cieślik, Anna Eckert // Wychowanie na co Dzień. - 2004, nr 10/11, dod. s. X-XI.
9. Pierwsza pomoc na lekcji wychowawczej / Małgorzata Leduchowska // Kreatywny Wychowawca. - 2024, nr 4, s. 33-35.
10. Propozycje lekcji do przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa w nauczaniu zdalnym / Adrian Pasięka // Biuletyn Edukacyjny. - 2020, nr 1, s. 64-65.
11. Scenariusz zajęć dla uczniów klas III i IV SP dotyczących pomocy przedmedycznej : na podstawie szkolenia WOŚP "Ratujemy i uczymy ratować" / Marzena Jakubczyk // Lider. - 2009, nr 7/8, s. 17-19.
12. Scenariusz zajęć z zakresu "Pierwszej pomocy przedlekarskiej i ratownictwa w sytuacjach kryzysowych" / Elżbieta Petrecka // W: Jestem bezpieczny : ogólnopolski konkurs dla nauczycieli i wychowawców na scenariusz zajęć z zakresu powszechnego bezpieczeństwa dzieci i młodzieży / red. Jerzy Zdański ; MENiS, RODN "WOM" w Częstochowie. - Częstochowa : RODN "WOM", [2005], s. 83-89.
13. Smok Edzio i Agatka uczą, jak żyć bezpiecznie. Cz. 12, Krwotok z nosa / Jagoda Wypyszyńska-Cieszkowska // Życie Szkoły. - 2014, nr 1, s. 18.
14. Smok Edzio i Agatka uczą, jak żyć bezpiecznie. Cz. 8, Jak wezwać pomoc? / Jagoda Wypyszyńska // Życie Szkoły. - 2013, nr 8, s. 23.
15. Warto "uczyć ratować"! [scenariusz zajęć dla klasy I-III] / Katarzyna Wojda, Iwona Karolczak // Wszystko dla Szkoły. - 2011, nr 6, s. 7-8.

Oprac. Bernarda Śmigielska - nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM” w Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne

Netografia

Pierwsza pomoc - podstawy, materiał informacyjny na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej
<https://zpe.gov.pl/a/pierwsza-pomoc---podstawy/D19hmeOtB>

Pierwsza pomoc - materiały, materiały przydatne do nauki pierwszej pomocy na portalu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy <https://www.wosp.org.pl/uczymy-ratowac/pierwsza-pomoc-materialy>

Oprac. Bernarda Śmigielska - nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM” w Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne